

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljajte na uredništvo in upravištvo: Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri dne kratni po 16 vin., pri štiri e kratni po 14 vin., pri dvo letnih objavah po 12 v- za vsakokr. — Za razne s- jave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštni ne proste. — Nefrankirana. pisma se ne sprejemajo.

„Sovražnik, ki ga najbolj sovražimo...“

Vojna ne polni žepe samo vojnim dobaviteljem nego tudi vsi drugi podjetniki se ne morejo pritoževati, dočim se pogreva delavstvo v siromaščini, katere obseg se bo pravzaprav pojavil v pravi luči šele v prvih letih po sklepu miru. Zato je nujno potrebno, da si delavstvo že sedaj izvojuje boljše mezde in delovne pogoje, zakaj žrtvovalo je že dovolj v vojni in doma s stradanjem in bedo.

Stvar pa seveda ni tako enostavna, kakor misli mnogo delavcev. Dolga je pot od želja do uspehov in težavna je, zato je potreba, da pri tem tudi vsi sodelujejo, zakaj tista socialnopolitična in demokratična krinka gospode, nam ne bo ničesar radevolje naklonila. Mi sami moramo odločno zahtevati določitev meje najnižjim plačam, sami moramo priti do tega, da bomo rekli, delamo ob tej plači, ob takih delovnih pogojih ali pa sploh ne. To smo dolžni storiti tudi v interesu svojih tovarišev, ki pridejo iz vojne kot pohabljeni, ali kakor jim navadno pravijo »vojni poškodovanci«, da ti ne bodo primorani potem tlačiti naše mezde in robotati zastonj, da ne bodo mogli ne živeti ne umreti in nam na ta način tudi škodovati s tlačenjem in poslabšanjem mezd.

Mnogo smo sami krivi. Preden smo kaj storili, preden smo kaj napravili že radi dvomimo o uspehih, bojazljivo se zavzemamo za naše pravice in mnogo jih je med delavstvom, ki kakor potepen pes begajo v nezaupanju v svojo lastno moč, v svojo voljo že preden smo kaj ukrenili. Indiferentizem je tista nesreča, malomarnost napram namenom organizacije, to so največji sovražniki v nekaterih delavskih strokah, ki nista vredna delavca, ustvaritelja in vzdrževalca vesoljnega sveta. Če hočemo izvesti namene organizacije, moramo imeti pogum, moramo biti odločni; ti dve lastnosti pa prihajata le tam do veljave, kjer delavstvo zaupa samo v sebe. Nezaupanje je oče neuspehov. Če se pa sklicujemo na uspehe posameznih organizacij, nam pa pravijo navadno te mevže: „Da, tam gre lažje, toda v našem poklicu ne gre!“ Vemo, da črnogledi povsod tako govore, in vendar dosežajo nekatere stroke, zlasti v zadnjem času, naravnost lepe uspehe, zakaj in kako, tega pa ne marajo in menda tudi ne morejo videti ti nadležni »nergači«. Res je, da je po vseh strokah nekaj takih ljudi, ki niso navdušeni iz kakršnihkoli vzrokov niso za resno delo, in da je med temi največ teh dvomljivcev; toda imamo tudi tovariše in tovarišice, ki so navdušeni za organizacijo, ki jim je organizacija ideal, in s temi mora vse delavstvo sodelovati, če hoče priboriti boljše čase za delavske sloje.

Kakor bo moralo vse ljudstvo posneti pravi nauk iz resnih in groznih dogodkov časa, pravtako se mora primerno pripraviti tudi delavstvo. „Največji sovražnik ki ga najbolj sovražimo, ta je nerazumnost množic!“ To naj si zapomnijo vsi, ki se jih tiče, spoznati pa morajo tudi, da je za nas le en pomoček, da si pomagamo, ta je: organizacija!

Prva in najvažnejša naloga je, da se vsi pridružimo svojim organizacijam, vsak

naj bo ponosen in samozavesten, če pripada organizaciji. Kdor pa ni organiziran, pa ima dovolj vzroka, da se sramežljivo kot nezavednež in malomarnež giblje v krogu svojih tovarišev. Delavsko čast in boljše bodočnost reši najboljše tisti, ki je zvest svoji organizaciji! Delavci smo!

Zahteve köflaških in voitsberških rudarjev.

Splošna stavka v köflaškem in voitsberškem revirju koncem meseca januarja bi bila lahko izostala. Že pred tremi meseci so rudarji predložili zahteve, a rudniški posestniki so zahteve odklonili, češ, da so šele meseca junija izboljšali plače. Zaupniki so komaj pregovorili delavstvo, da je šlo zopet na delo, ko so obljubili, da vložijo tožbo pri pritožbeni komisiji. Obravnava se je vršila v Gradcu. Rudarje je zastopal s. Zwanzger.

Rudarji so zahtevali zvišanje temeljne pogoine plače za 100 odstotkov; profesionisti in v gosposkem šihitu 50 odstotkov višjo plačo, draginjske doklade se zvišajo za 100 odstotkov; plača se ne sme znižati, če pride delavec k drugemu delu; draginjske doklade se morajo plačevati tudi onim samcem, ki morajo plačevati alimente ali žive v skupnem gospodarstvu; izravnati se morajo plače starejših vozačev z onimi kopačev; dovoliti se mora 25 odstotna draginjska doklada za obleko.

Obravnava se je vršila 8. februarja do opoldne. Načelnik je zvečer po 6. uri naznanil prvi sklep.

S prvim februarjem se zvišajo mašinstom mezde za 50 odstotkov, razentega se je razsodilo, da se jim mora doplačati odtegnjenih deset odstotkov od 1. avgusta 1917 naprej. Sklep posvetovanj je pa bil šele ob 11. zvečer.

Razsodba priznava: 1. Da se izvede enakomerno plačevanje v köflaškem-wieserskem revirju se zvišajo pri rudnikih Oberdorf, Zangtai, Steyereg in Rosental pogojne postavke za 80 odstotkov, pri rudnikih Köflach, Piberstein in Karlschacht za 30 odstotkov.

To zvišanje pogojnih plač velja kot vojna draginjska doklada.

2. Gosposke mezde in mezde profesionistov se zvišajo pri vseh rudnikih za 35 odstotkov.

3. Sedaj veljavna draginjska doklada za otroka se zviša na 50 h.

4. V rudništvu zaposleni delavci se smejo le iz obratnotehniških in varnostnih razlogov med mezdo periodo dodeliti k drugemu delu. Nikdar se pa to ne sme zgoditi iz disciplinarnih vzrokov, da bi nastali neugodnejši mezdni pogoji.

5. Nezakonskim otrokom delavcev oziroma delavk se dovoli otroška doklada.

Nezakoske družice delavcev, ki žive ob uveljavitvi te razsodbe že šest mesecev v skupnem hiševanju, dobe rodbinsko doklado.

6. Zahteva rudarjev v Pibersteinu: »vozači, ki so vozili že tri leta pri enem rudniku, dobe polno plačo kopačev; označba »učni kopač« se naj opusti«, se odkloni.

7. Zahteva rudarjev v Pibersteinu, da se dovoli 25 odstotni pavšal za obleko se tudi odkloni.

Pritožbena komisija se bo pa obrnila za nabavo ponošenih montur in pavoljnega blaga na kompetentne oblasti.

8. Ta sklep je veljaven za nazaj in stopi v veljavo s tretjo mezdo periodo.

Vojna in mir.

Ko so razglašali, da se je sklenil mir z Ukrajino, so pričeli prebivalci razobešati zastave in videti je bilo, da se res bližamo miru vsaj na dolgi izhodni fronti proti Rusiji. Prve dni po tej novici ni bilo drugih vesti. Šele naknadno so prihajale tudi vesti, da je ruska delavska vlada proglasila, da konča vojno stanje, demobilizira in pusti svoje sosede v miru, ker ima doma dosti dela, da uredi razmere v blagor ruskih narodov. Vsi smo mislili, da je s tem končana vojna z Rusijo. Nekaj dni sploh ni bilo nobenih poročil in niti danes še ne vemo, ob kakšnih prizorih in zakaj pravzaprav je morala ruska vlada pretrgati mirovna pogajanja. Vsekakor je deloma temu vzrok mir z Ukrajino, deloma pa stališče osrednjih vlad, zlasti nemške, da hoče Nemčija sama obdržati vpliv na zasedene dežele. Ko so došla poročila o zadnji seji v Brestu Litovskem še tudi nismo dobili prave slike, toda opazili smo prevrat v pisavi časopisja, ki je sigurno v zvezi s preokretom. Zagnali so grozovito gonjo proti boljševiški vladi, slikajo grozodejstva, dolže jih najhujšega nasilstva, umorov, ropa in kdo ve še kaj. Sklenili so baje, da pomore vse moške od 12. leta dalje more tudi ženske in otroke. Nikdar še nismo čitali v časopisju tako ostudnih bajk, kakor jih prinašajo danes meščanski listi zato, da oblatijo rusko delavsko vlado in da utemelje povod nadaljevanja vojne proti miroljubni, nesrečni Rusiji.

Rekli so: Rusija je izjavila, da razglašala konec vojne; za nas pa to ne velja, mi smatramo, da je s tem Rusija le odpovedala premirje na osem dni, tako pravi Nemčija danes in nadaljuje vojno proti Rusiji, hoteč prisiliti Rusijo kot premaganko, da zaprosi mir, ali pa Nemčija razširi svojo oblast daleč v rusko državo in si zagotovi obrežje Izhodnega morja, a Rusiji odreže pot do morja na tem mestu. Imperialistično kapitalistično časopisje je vprizorilo vso gonjo očitno proti ruski delavski vladi, proti socialnim demokratom v interesu meščanskih slojev v Rusiji in s tem dokazalo iznova, kako so imperialisti enaki v svojih težnjah. Ni pa mogoče presojati, kakšen uspeh bo imel ta novi korak na splošni položaj; zakaj države sporazuma bodo na podlagi teh dogodkov lahko dalje hujskale na vojno, lažje krotile miroljubne elemente v svojih deželah.

Ce pomislimo, da je Wilson zadnjič izjavil, da ne odneha, preden se ne spremenijo razmere v Nemčiji, pač lahko traja ta krivična in uničevalna vojna še lahko več let, morda tako dolgo, da se spremeni ves evropski civilizirani svet v pusto razvalino.

Rusija želi urediti sama svoje notranje razmere, ne napada nikogar, a imperializem tega ne dopušča, marveč hoče zopet ustvariti tam meščansko vlado v svarilo delavcem vsega sveta. Nečuvstvo je hujskanje

proti ruski vladi, nečuvno obrekovanje, ki hoče prikrivati prave namene. Kdo veruje budalosti, ki jih poročajo poročevalne pisarne, kdo ne izprevidi namena, kdo more verovati takim vestem, ko nismo še izvedeli niti pravega poročila o resničnih in važnih dogodkih. Tega človeštvo ne bo moglo dolgo prenašati, gubi zaupanje, gubi nado na mir in vse to ne more voditi drugam nego v veliko — nesrečo človeštvo.

Delavci, v organizacije!

Nadaljevanje vojne proti Rusiji od strani Nemčije nam ne dokazuje nič drugega kakor silno neupogljivo moč kapitalističnega imperializma. Sklenili so na tej bojni črti mir z Ukrajino, Rusija je izjavila, da se ne vojskuje več in da je pripravljena skleniti gospodarski mir z osrednjimi državami. Naši listi so nam sicer poročali, da imajo v Ukrajini velike zaloge žita, čemur pa druga poročila oporekajo in prav verojetno je slednje, ker so tudi tam vojne razmere vse uničile in zmanjšale pridelek. Vrhutega pa ukrajinska rada niti ni bila gospodarica v deželi. Tako bi bila naravna posledica, da bi bili mogli dobivati življenske potrebščine šele tedaj, če bi bili sklenili z Rusijo gospodarski mir. Toda ni se zgodilo tako. Imperializem in kapital nadaljujeta vojno in s tem silno ogrožata prehranjevalne razmere širokih množic ljudstva.

To dejstvo nam sicer ne dokazuje nič novega, a potrjuje nam, da je med vojno kapitalizmu silno zrasel greben, da bo treba dolgih in hudih bojev, preden mu delavski razred pristriže rožičke. Enako kakor sedaj nastopa arogantno doma in na zunaj, bo po vojni nastopal proti delavstvu z vso svojo prirojeno aroganco. Že sedaj ne vprašuje, kaj ješ, s čim se oblačiš, kaj je s tvojimi svoboščinami itd., koliko bolj nepristopen pa bo po vojni, ko mu bo treba zavzeti fronto le proti delavstvu, ko bo založen z milijoni in milijardami, o tem si napravimo le težko pravo sodbo. Gotovo je, da bo kapitalizem napel vse strune, da si bo skušal podvreči delavstvo kot sužnje in se bo vdal le ogromnemu odporu delavstva proti zatiranju in krivicam.

Perspektivo najhujših bojev imamo torej pred seboj in le močna organizacija bo kos veliki nalogi svetovnega proletariata.

Ne odlašajmo pa, zakaj svetovni kapital, dasi je v vojni med seboj, ostane enoten, njegov namen se ni in se ne bo spremenil. Kapital se je med vojno ogromno razvil in bo to svojo veliko silo skušal po vojni uveljaviti napram delavstvu.

Nimamo torej lepe in mirne bodočnosti pred seboj pač pa za delavstvo skrajno kritične razmere. Na vse to mora biti delavstvo pripravljeno in pripraviti se more le z ustvaritvijo močnih samozavestnih organizacij. Kakor se je kapital ojačil v vojni, tako se mora tudi delavstvo ojačiti še med vojno. Kadar bo konec vojne, se vrnejo naši tovariši in tudi ti morajo postati naši člani, z nami se morajo boriti in ustvariti z nami delavske organizacije take, da bodo kos požrešnemu kapitalizmu. Tla za organizacijo pa moramo pripraviti mi, ki smo doma, zakaj naši tovariši bodo le tedaj z veseljem prišli v našo sredo, če bodo videli, da smo mi doma storili svojo dolžnost in smo pripravili podlago za uspešne delavske boje.

Delavci in delavke! Ali niso to dovelj važni razlogi, da smo vsak član svoje organizacije? Ali ne zahteva to naš interes in naša čast!

Domači pregled.

Občni zbor društva „Splošna mladinska zveza“ v Idriji bo v nedeljo 24. februarja ob 1. popoldne v društvenih prostorih. Dnevni red je: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo, blagajnikovo, knjižničarjevo, tamburaškega ndseka in pregledovalcev računov. 4. Volitev odbora in računskih pregledovalcev. 4. Predlogi in navedi. 5. Slučajnosti. Člani in članice, udeležite se vsi občnega zbora.

Podružnica „Unije“ rudarjev v Idriji. priredi v nedeljo, 24. t. m. ob 9. dopoldne v pivarni pri »Crnem orlu« v Idriji javen ljudski shod z dnevnim redom: „Politični položaj in delavske razmere“. Glavni poročevalec na shodu bo sohr. Josip Petijan iz Ljubljane. Pridite vsi!

Občni zbor podružnice kovinarjev na Jesenicah se bo vršil v nedeljo dne 24. točno ob 9. dopoldne v prostorih pri Jelenu na Savi. Dnevni red; 1. poročila, 2. volitev novega odbora in zaupnikov, 3. raznoterosti. Naša podružnica se je razvila v mogočno organizacijo, ki nam je ponos in jamstvo, da ohranimo to, kar imamo in si priborimo še nove uspehe. Tovariši in tovarišice, naša moč je v naši združitvi! Vsi se udeležimo tudi občnega zbora! Odbor.

Občni zbor podružnice kemičnih delavcev na Dovjem, se vrši v nedeljo dne 24. feb. t. l. ob 4. popoldne. Dnevni red: Poročilo blagajničarjev; volitev odbora in nadzorstvo; razno. Polna udeležba vseh članov dolžnost.

Uradne ure za stranke pri deželni vladi in deželnem šolskemu svetu so od 15. februarja dalje zopet vsak delavnik od 10. do 12. dopoldne. Pri komisijah za vzdrževalnino so uradne ure za stranke vsako sredo in soboto od 8. zjutraj do 12. dopoldne.

„Sloga, naša artiljerija.“ Kakor v Avstro-Ogrski in Nemčiji, tako se je pojavila splošna stavka tudi ta v Pulju. Izbruhnila je 22. januarja v znak solidarnosti in simpatije z drugim delavstvom in pa za dosego izboljšanja delovnih in mezdnih razmer. Take stvari pri nas niso pogostoma na dnevnem redu in rekel bi skoro, da nismo niti upravičeni trditi, da smo nastopili pod pritiskom razmer v stavko kakor delavci drugod. Ali danes lahko opazujemo, kako drug drugega zvedavo pogleduje, vsak bi rad že po prirojeni radovednosti izvedel, kako se razvija delavska gibanja, vprašanje miru, dasi med nami še ni pravega zaupanja in le prevečkrat dvomimo, jeli se naš tovariš zaveda ali ne, da je orodje kapitalizma? In ni čudno; večina naših delavcev se je gibala v krogih, ki niso nikdar nič ali pa le prav malo slišali o nalogah združitve delavstva, o organizaciji. Toda kljub temu velikemu nedostatku, kljub delnemu nepoznanju naših organizacij, imamo v rokah eno orožje: sporazumljenje, solidarnost, ki je „najtežja artiljerija“ delavstva v boju proti izkoriščevalcem. To orožje nam ostane in kjer je to ni več daleč dobra organizacija!

Pri železniški nezgodi v Žihpolju pet mrtvih! V sredo 13. februarja se je zgodila na postaji Žihpolje težka železniška nezgoda. Od Maribora prihajajoči tovorni vlak št. 465 je zadel na tovorni vlak št. 476, ki so ga na žihpoljski postaji pravkar premikali. Sprevodnik Franc Heuberger iz Celovca, ki je bil na vlaku št. 476 in štirje vojaki, ki so spremljali prazne sanitetne vozove vlaka št. 465 so bili mrtvi. Sreča je bila, da je bil sanitetni vlak prazen, ker drugače bi bila nesreča še večja; zdrobilo se je namreč 8 voz sanitetnega vlaka popolnoma. Materielna škoda je precej velika. Sprevodnik Heuberger zapuša ženo in tri nepreskrbljene otroke.

Električna železniška zveza Ogrske z Radgono na stajerskem Neki ogrski sindikat, pri katerem so udeležene tudi nemške banke, hoče napraviti z izrabljanjem vodne sile Mure električno železniško zvezo Muras-

zambof - Körmend - Alsolendo - Radgona. Od Radgone bi dobila Ogrska neposredno zvezo z Gradcem in Mariborom. Obe vladi sta že izdali koncesije.

Železniška nesreča. Na kolodvoru v Rušah se je 14. t. m. ob desetih zvečer pripetila težka nesreča. Nek tovorni vlak je zavozil v slučajno prazen vojaški vlak. Štiri osebe so mrtve, štiri težko ranjene, večje število oseb pa je lahko ranjenih. Od težko ranjenih so štirje pozneje umrli; četrtega, nadsprevodnika Löschnigga so prepeljali v mariborsko bolnico. Več železniških vozov je razbitih.

Večna kriza v Avstriji. V krizi še ni nastala bistvena sprememba. Ministrski predsednik Seidler se posvetuje in pogaja s strankami. Sprejel je Jugoslovane, načelnika nemško nacionalnih strank, krščanske socialce, Čehe. Z načelniki strank se pogaja in razpravlja o položaju tudi grof Czernin. Med strankami samimi pa se vrše pogajanja, kako bi se rešil parlament, da ne pride do razpusta. Nekateri pričakujejo, da bodo pojasnila grofa Czernina ugodno uplivala, tako da se ali vladi zagotovi večina ali pa se spremeni vlada. „Arbeiter - Zeitung“ piše k dogodkom v avstrijski krizi: „Večino za proračunski provizorij — o rednem proračunu ni več govora — še vedno niso našli. Meščanski listi navajajo tele številke. Nasprotnikom proračunskega provizorija prištevajo Čehe (94), Poljake (77), Jugoslovane (31) in 12 Italijanov kakor tudi 8 nestrancarjev, skupaj 217 glasov. Za provizorij bi glasovali nemški nacionalci (97), krščanski socialci (67), dunajski liberalci (7), Ukrajinci (27), 2 italijana, 5 Rumunov in 7 nestrancarjev, skupaj 212 glasov. Med temi navedenimi glasovi ni, kakor vidimo 41 glasov nemških socialističnih demokratov. Nada, da bi prejeli od Poljakov pasivno podporo tako, da bi se zmernejši vzdržali glasovanja, ni v trenutku velika, zakaj ogorčenje vsega Poljstva je tako veliko, da se danes pridružujejo opoziciji tudi vsi poljski člani gosposke zbornice. Tukaj je pripravil grof Czernin lepo darilo in ministrski predsednik Seidler bi po vsej pravici smel zahtevati od njega, da odpravi on težkoče, ki jih je napravil v notranji politiki. Iz te zmešnjave mora voditi organična rešitev, namesto da se upoštevajo vedno le težkoče dnevne politike, bi se morala upoštevati vsa velika naloga sedanjosti. Govorili so o Avstro-Ogrski kot o manarhiji do odpovedi, ker je vsakih deset let gospodarsko razmerje med Avstrijo in Ogrsko negotovo. Toda sedaj naj pa krmarimo od štirih do štirih ali celo od dveh do dveh mesecev, in pri vsakem skromnem proračunskem provizoriju naj bo država pred možnostjo, da, pred gotovostjo, da ji večina narodnosti odpove pripadnost! Državna kriza se ne more in ne sme več zatajevati, v vsej svoji obsežnosti naj se razkrije, da se bo vsakdo tudi zavedal potrebe rešitve. Stanje, kakršno je, kjer je toliko narodov takorekoč v uporih proti državi, to, kar je prinesel zgodovinski razvoj, z vnemo in strastjo zanikavati, tako stanje ni mogoče, se ne more ohraniti, je neznosno. Že leto dni je to vidno, da se takorekoč prijeti z roko; odrekli so se pa sp znanju in si pomagali z olepševalnimi lažmi, se z njimi pomirjali in dali uteševati. Sedaj vidijo v zrcalu proračunske krize resnico; groza jim je pred njo in radi bi obrnili pogled od nje. Toda koristneje je zagledati vso mje tudoto in muko, kakor pa se dati motiti z lepimi mamili, katerih resničnost lahko razkrije vsaka prilika, in se dati zavesti proč od resnobe in dolžnosti. Državna kriza je tu in zahteva odgovor.“

Poljaki v opoziciji. Časopisi objavljajo izjavo poljskih članov gosposke zbornice, katero je bila cenzura zasegla. V soboto se

Proletarci vseh dežel,
združite se!

je vršila plenarna seja državnozbornskega poljskega kola, na kateri je poslanec Dąszynski prečital deklaracijo na poljski narod. Član gosposke zbornice, grof Goluchowski je izvajal, da je priklopitev Holmskega ozemlja k Ukrajini neupravičena tako z narodnega kakor z religioznega stališča. To obžalovanja vredno usodo so poljskemu narodu pripravili oni, ki so mu svečano obetali osvobojenje od tujega jarma. S svojim privolenjem za tako določitev meje je grof Czernin brezobzirno prelomil svojo obljubo. Mi vsi želimo, da se napravi konec vojni in sklene z Ukrajino in na ostalih frontah trajen mir; prepričani pa smo, da bi se bi uspeh v Brestu Litovskem mogel doseči brez krivice, storjene poljskemu narodu in ne da bi se bila prelomila dana obljuba. Poljski člani gosposke zbornice je izjavil grof Goluchowski — proglašajo s tem resnosti položaja odgovarjajočo opozicijo proti vladi. Trdno smo prepričani, da je vlada na resnici neodgovarjajoč način informirala krono o velikem pomenu posameznih pogojev pogodbe z Ukrajino. Smatramo torej za svojo dolžnost, da celo zadevo pojasnimo na način, ki izključuje vsako napačno tolmačenje, ter damo duška čuvstvom ogorčenja, ki je v sedanjem trenutku navdajalo srce vsakega Poljaka.

Centralno mesto za vojno bolniško zdraviliščno oskrbo avstrijskega Rdečega križa. To mesto ima namen, že iz vojne službe odpuščenim zdravljenja in podpore potrebnim avstrijskim oficirjem in enakim nameščencem, kakor tudi moštvu armade in mornarice omogočiti zdravljenje v avstrijskih in nemških kopališčih. Prijave in vprašanja je nasloviti na centralno mesto, Dunaj I., Landskrongasse I., 4. nadstropje in sicer kolikor mogoče hitro, ker je malo prostorov na razpolago.

Naša vsakdanja potreba žita. Avstrija potrebuje vsak dan 357 vagonov žita. Iz lastnega pridelka porabimo 197 vagonov, torej manjka še 160 vagonov. V resnici pa še dovaža iz Ogske dnevno le 66 vagonov in iz Rumunije le 15 vagonov, skupaj 81 vagonov. Tako primanjkuje celo z ozirom na skrajšano količino moke, ki je sedaj določena za osebo, na dan 79 vagonov. Tako je poročal minister prehrane.

Cena domači svinjski masti vedno bolj narašča. Tekom enega meseca je v posameznih krajih poskočila na 50 K. Zadnje dni so morale stranke ponekodi plačevati tudi že za 1 kg visoko ceno 80 K. Kaj boče na pomlad in na poletje? Glavna krivda zadene tiste umne svinjerejce za zelenimi mlzami ki so povzročili, da se je novembra in decembra 1917 po deželi takorekoč na slepo klalo, iz strahu pred prevelikimi poznejšimi dajatvami in iz strahu pred grozečim pomanjkanjem piče.

Tihotapstvo s starimi oblekami. Okornost, s katero dela ljudski oblačevalni urad, je dovedlo tudi do tega, da se je pričelo tihotapstvo s starimi in ponošenimi oblekami povsod prav na debelo. Že osem mesecev so zaloge oblek zaplenjene ter med tem tudi trgovci s starimi oblekami niso smeli oblek ne prodajati ne kupovati. Zaloge oblek, ki so pod zaporo pa leže ves ta dolgi čas brez namena v posameznih trgovinah, ne da bi jih mogel kdo rabiti, dočim se zlasti med siromašnejšimi sloji vedno bolj pojavlja potreba po obleki in perilu. Na Dunaju so trgovine s starimi oblekami, ki imajo v zalogi vrednosti po 50.000 do 60.000 kron, ki nedvomno strohne, ker oblačevalna centrala ne pospravi zalog in jih ne razdeli med tiste, ki jih rabijo. Dočim je na eni strani nevarnost, da uničijo molji obleke, ki so pod zaporo in jih nihče ne more kupiti, hodijo pa na drugi strani različni tihotapci okolo rodovin in po hišah in kupujejo ponošene obleke, da jih vtihotapljujejo po ovinkih na Ogrsko. Ti tihotapci imajo tem lažji posel, ker razni sloji le neradi oddajajo obleko oblačevalni centrali in ne marajo potov, ki bi jih imeli zaraditega. Tako se

vrši sedaj s starimi oblekami prav tisto, kar se je godilo že prej z novimi: odhajajo čez mejo in mi gledamo za njimi. V osmih mesecih še niso mogli urediti prometa s ponošenimi oblekami in s tem zlasti po večjih mestih odtegujejo obleko siromašnejemu prebivalstvu, ki bi bila še vedno ceneja nego nova, ki je dosegla že ogromne cene ali pa današnja ničvredna draga „nadomestila“. In vse to zaradi slavne uradne okornosti, kjer mora postati „pamet nezmišl, dobrota pa muka“!

Zakladi živil v Budimpešti. Budimpeštanska policija je napravila razio po budimpeštanskih skladiščih in je dobila okolo 300 vagonov skritih živil. Našli so najrazličnejše sedaj že redke stvari: neka igralka je imela skritih 5 bal macedonskega tobaka, neka restavraterka 80 bal prave zrsne kave itd.

Grof Kliment Hedervary je umrl dne 16. t. m. v 68. letu starosti. Pokojnik je bil 14 let hrvaški ban in dvakrat ogrski ministrski predsednik (1910 in 1911.) Na Hrvaškem je uvedel strahovlado. Svoj čas so priredili tudi slovenski delavci protestne shode proti njegovemu režimu na Hrvaškem.

Svetovni pregled.

Ruska vlada je ponudila mir. Kakor smo bili razočarani, ko se je obnovila vojna proti Rusiji po znanem dogodku v Brestu Litovskem, tako nam je povsem nova epizoda v tej vojni dogodek teh dni, ko je ruska vlada boljševikov izjavila, da je pripravljen podpisati mirovno pogodbo na podlagi dogovorov v Brestu Litovskem. Nepričakovan preobrat je to, ki nas veseli in razočara obenem. Mir želimo z Rusijo, splošen mir želimo. Če ta mir pospeši splošen mir, bo to v prid človeštvu, če pa podaljša vojno, se bo razlival potok nesreče nadalje na človeštvo. Vsekakor je pa bila ruska vlada morala napraviti to ponudbo pod pritiskom razmer. Nemški državni tajnik Kühlmann sicer ne zaupa tej ponudbi in morda mu tudi ni po volji; toda ponudba je napravljena in govoriti bo treba o njej. Kako bodo govorili, to so pa v Evropi diplomatske — tajnosti.

Svetovna vojna se menda neha na ruski bojni črti. Vsaj mi imamo to nado. Prodiranje nemške vojske se je bilo že pričelo pri Dvinskem in pri Lucku. Kako bodo sedaj napravili, ko je ruska vlada ponudila, da podpiše ponudene mirovne pogoje osrednjih držav, nam še ni znano. — Na italijanskem bojišču se vedno ponavljajo boji ob Brenti in v tirolskem gorovju. Ne poročajo pa o nikakršnih večjih uspehih ne na tej ne na oni strani. Sporazum obeta v kratkem velike ofenzive na vseh frontah. Kakor pa vse kaže, bodo ofenzive podobne vsem dosedanjim — nikjer konca, nikjer zmage, nikjer odločitve, nego le nadaljne uničevanje, ki že res ni več potrebno, če bi že tudi res kdaj bilo. — Vsa pereča vprašanja bi lahko rešila javna demokratična mirovna pogajanja, zakaj smotri so že tako določeni, da nobene dva ni več o njih.

Kaj vse vedo v vojnem poročevalskem stanu o boljševikih. Korespondenčni urad razširja iz avstrijskega vojnega poročevalskega stana, vest, ki je tako prozorna, da jej ni treba komentarja in ki ima

Zelo mnogo ljudi trpi vsled zaprtja ali lenivosti čreves in je samo znamenje zanikernosti, če se nič ne poskrbi za odpravo tega zla. Kdor se pa že odloči za uporabo odvajalnega sredstva, naj si izbere tako, ki bode imelo uspeh. Izbera ni težka. Industrija proizvaja celo vrsto odvajalnih sredstev in raznih kemikalij, nadalje so na razpolago razne rudninske vode in konečno rastlinska odvajalna sredstva, ki obstoje iz zelišč. Znano je, da se rastlinske snovi najlažje prilagode človeškemu organizmu, da je njih učinek najbolj lagoden in da ne učinkuje niti dražeče niti slabeče. Med rastlinskimi odvajalnimi sredstvi gre prvo mesto korenini rabarbare in so baš radi tega Fellerjeve rabarbara kroglice z znamko „Elzakroglice“ najbolj priljubljene. Vzbujaajo tek in pospešujejo prebravo, preprečujejo kolcanje, krče v želodcu in gorečico, ne slabe čreves in jih tudi ženske in otroci radi zavzivajo. 6 steklenic pošlje za 7 K 37 h lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr g št. 334 (Hrvaško).

namen, da podpira in opravičuje nemške aneksionistične načrte. To „krvavo“ poročilo se glasi: Od boljševikov zaneteni upor v ukrajinski ljudski republiki dobiva vse oblike pravega boja tolp, pri katerem tvorita rop in opustošenje glavni vojni namen, med tem ko je boj proti radi le političen plašč. Vse gibanje se odigrava v bistvu vzdolž železnic in najvažnejših cest. Ob teh črtah izvršujejo ostanki velikoruskih čet, ki so se izpremenile sedaj v roparske tolpe, svoje rokodelstvo. Tolpe pohajajo skozi bogato deželo, ki hrani še znatne zaloge iz žetve 1914. leta. Spade k znakom časa, da se poslužujejo boljševiške čete zlasti rade oklopnih vlakov in oklopnih avtomobilov, ki so jih privedli s seboj z ruske fronte. Dostikrat osvoje kraje prav naglo. Boji potekajo največkrat z neznatnimi izgubami. Če zadenejo uporniki na premoč, tedaj navadno mirno odidejo. Zal, da so bile ukrajinske čete ob vsej fronti še iz carjevih časov tako razkropljene, da rada le s težavo in z veliko izgubo časa v sedanjih razmerah le težko zbira večje formacije. To je omogočilo boljševiškim tolpam, zlasti v severozapadnem delu dežele, da so se polastile važnih železniških prog, kolodvorov in krajev, med tem ko le malo nadlegujejo odprto deželo, ki večinoma soglašja z rado. Zal da so sovjetne čete opustošile tudi Kijev, zavzetje tega mesta po velikoruskem polkovniku Muravjevu predstavlja očitno eno izmed večjih vojaških akcij, upornikov. Na ukrajinski fronti se nadaljuje demobilizacija velikoruskih čet, to se pravi, da zapuščajo moštvo v velikih skupinah jarke in hite proti domu. Ukrajinske formacije, oslabiljene vsled odpustitve številnih letnikov, korakajo v notranjost dežele. Strahovlada vstavev je težko breme za ukrajinsko ljudstvo, Centralne države zasledujejo s pozornostjo to gibanje. Razmere na severovzhodu mlade republike so postale v zadnjih dneh take, da ne dopuščajo več le mirnega opazovanja. Čete armadue skupine Linsigen, nemške formacije, so se odzvale danes klicem na pomoč proti velikorusom in pričele s pohodom iz ozemlja okolu Kovala.

Volilna reforma za nemški državni zbor. Nemški zvezni svet je 16. februarja pritrdil načrtu zakona o sestavi državnega zbora ter o uvedbi proporcionalnega sistema v

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočamo, da je v soboto 8. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki majo prispevek plačan samo do 50. tedna, se opozarjajo da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 2. prispevek t. l. že poravnal. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

—♦—

velikih državnozbornih volilnih okrajih. Načrt zakona se v kratkem predloži državnemu zboru. Število poslancev se zviša na 441. Mesta Berlin, Bratislava, Frankfurt, Monakovo, Draždani in Hamburg tvorijo po en volilni okraj. Berlin voli 10 poslancev, Teltow 7, Hamburg 5, Bochum in Leipzig po 4, Köln, Bratislava, Essen, Draždani, Monakovo in Dortmund po 3 poslance.

Leta 1916 in leta 1918! »Arbeiter Zeitung« piše: Iz vojnega poročevalskega stana poročajo: Z odredbo armadnega vrhovnega poveljstva z dne 5. junija 1916 se razširi vojaška gubernija Lublin na okrožja Holm, Hrubiecow, Tomaszew in se s tem združi bivša holmska gubernija z ostalimi, od avstro-ogrskih čet zasedenimi deli kongresne Poljske v enotno upravno ozemlje. S to odredbo se je izpolnila srčna želja poljskega naroda, ki je občutilo to, da je odrgala Rusija holmsko gubernijo od Poljske kakor udarec v lice. Tako so 7. junija 1916. leta uradno poročali!! In danes?

Razveljavljena ruska posojila. V sovjetu ljudskih komisarjev se je razglasilo, da je bilo vsled preklica ruskih posojil in državnih obligacij črtanih 42 milijard rublev.

Izjava Trockega o končanem vojnem stanju. Trockij je izdal na ruski narod obširen manifest o končanem vojnem stanju med Rusijo in centralni državami. V manifestu pravi: »Sodrugii! Mirovna pogajanja so končana. Nemčija in Avstrija hočeta vladati nad ozemlji, ki sta si jih prisvojili s silo orožja. Ruska ljudska avtoriteta delavcev in kmetov ne more pritrčiti temu. Takega miru ne moremo podpisati. Mi pa nočemo in tudi ne moremo nadaljevati vojne, ki jo je bila vznemela združba potentatov in kapitalistov. Naj vedo nemški in avstrijski vojaki, da se mi branimo, vojskovati se proti njim. Iz teh vzrokov je izjavila danes ruska delegacija, svestva si svoje odgovornosti napram ruskemu ljudstvu in zatiranim narodom: v imenu vlade sovjeta ljudskih komisarjev in ruske zvezne republike obveščamo vlade in narode, ki so z nami v vojni, da nočemo podpisati aneksijske pogodbe in da proglašava Rusija konec vojnega stanja z Nemčijo in Avstro-Ogrsko, Turčijo in Bolgarijo. Hkratu dobe ruske čete povelje, da popolnoma demobilizirajo na vseh frontah.

Prva konferenca rdeče delavske in kmetijske garde. Prvo konferenco rdeče delavske in kmetijske garde v Moskvi je pozdravil sovjet ljudskih komisarjev kot pravo ljudsko vlado. Rdeča garda trdno čuva obrambo uspehov revolucije in se bo bojevala za njeno končno zmago.

Konferenca socialistov v Londonu. Iz Pariza poročajo: Socialistični delagati iz Italije, ki se udeležijo londonske konference, po večini državni poslanci, so prišli v London.

Ženske v norveškem pomorskem razsodišču. Iz Kristjanije javljajo, da je

bila pozvana v norveško pomorsko razsodišče prvič tudi ženska, gospa Matilda Andersen iz Bergena. Imenovana gospa je bila več let članica norveškega trgovskega sodišča ter je v trgovskih vprašanjih izvrstno poučena.

Oklic mednarodnega odbora »Rdečega križa« v Ženevi se obrača na vse vojskujoče se države s prošnjo, naj ne uporabljajo v vojni zastrupljenih plinov. Sklicuje se na haške dogovore, ki pravijo: »Zlasti je prepovedana poraba strupa in zastrupljenega orožja« in »uporabljati orožje, naboje in snovi, ki povzročajo nepotrebne bolečine.« Oklic opisuje potem strašno trpljenje onih, ki so omamljeni od strupenih plinov.

Eksultan Abdul Hamid je dne 10. t. m. umrl v Carigradu. Bivši sultan je bil absolutist. Opustil ga je ustavni zbor po uporu častnikov. Nekaj časa je bival v Solunu, pozneje, ko so dobili Solun Grki pa na gradu pri Carigradu. Star je bil 76 let.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Poziv.

Podpisani je prejel v mesecu septembru 1917 znesek 60 kron, ki ga je poslal neki Sfiligoj Fabian iz Brucka ob Muri, brez navedbe; za kaj je ta znesek namenjen. Ker se imenovani na pismen poziv ni oglasil, ga prosim, da mi takoj javi zakaj je bil ta znesek poslan. Če se po preteku dveh mesecev imenovani ne oglasi, oddam označeni znesek strankini blagajni. Znanec imenovanega pa prosim, da ga o tem pozivu obvesti. V potrdilo naj pošlje tudi dotični receptis.

Zoré Viktor,
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.

Člani delavskih organizacij, ne pozablajte plačevati članarino vedno o pravem času!

500 KRON

vam plačam, če ne odpravi moji uničevalci korenin »Ria-Balsam« vaša kurja očesa, bradavice in oroženelo kožo v treh dneh brez bolečin. Cena lončku s poroštvenim listom K 2-75, trije lončki K 5.50, 6 lončkov K 8.50. Štotine za hvalnih in priznalnih pisem. Kemi, Košice (Kaschau, Kassa) 1. pošt. predal 12/639, Ogr.

Vsaka žena

naj bere moje velezanimivo navodilo o

moderni negi prs.

Preizkušen svet, če avnejo ali niso dovolj polne!

Pišite zaupljivo na naslov: Ida Krause, Prossburg (Ogrsko), Schanzstrasse 2. Abl. 97.

Ne stane nič!

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo.
LJUBLJANA, Frančiškanska ulica šte. 6.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna

v Ljublan

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. hol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/210—1/211	2—3	Turjaški trg št. 4. frančiškanska št. 2.
Dr. Franc Minár kirurg in spl. zdr.	1/21.—1/23		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Alojz Kraigher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v najnujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v najnujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin,

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.
Ceniki se dobe za-
stoj in franko.

Miši, podgane, stenice ščurki!

Izdelovanje in razpošiljanje izkušenih radikalno učinkujočih uničevalnih pomočkov, za katere dobivamo vsak dan zahvalna pisma! — Proti podganam in mišim 5 K, proti ščurkom in rusom 450 K, tinktura proti ušem 1-50 K in 3 K, razprševalc zanj 1-20 K, tinktura proti človeškim ušem 1-20 K, mazilo proti ušem za živino 1-50 K, prašek proti otroškim in perilnim ušem 2 K, tinktura proti pasjim bolham 1 K, tinktura proti sadnemu in zelenjavnemu mrčesu (škodljivcem rastlin) 3 K. Pošilja po povzetju.

Zavod za uničevanje mrčesja M. JUNKER,
Zagreb 6 Petrinjska ul. 3 (Hrvaško).